

MENNEK HAZA . . .

Mikor az oláh betörés első lendülete rémisztón ijesztette a szelid székelyek érzékeny lelkét szorult elkéséredéssel bosszuért kiáltottunk. Bosszuért, mely kegyelmet nem ismerő típrással rontson az ellenünk törő és békes melegségi othonunkat fel-duló csordára, mely diadalittas bögéssel sivitott be székelyeink ablakain, hogy az fivagtáblák rázkódó zörgésükkel csak úgy sirta.

De sirásuk könnyeit, hiába fel kell száritani! S akkor dühöngő nekitöréssel, tigrisek vérszomjas szípolozásával, a honvédek fölrázódtak a háborunk lelketlő, megszokott tespedésből és haláltmegváltó előretöréssel üldözték a fejtelten oláhok, kik Erdély földjének magyar vérrrel felszentelt meredező hegyeinek fenyvesei közül, — hova rabló alattomos-sággal törtek be, hogy gyilkos golyóikat orozva küldjék véreink élte ellen, — most veszett futással menekültek a bosszu halála elől, mely dühöngő aratás-

sal döntötte ki rongyos életük itt-ott védekező szembeszállóit. Megtisztult országunk bögő csordáitól. S megkezdődött az erdélyiek visszatérése. A farragott erpélyi kapuk szétárt szárnyaikkal örömmel fogadják hazaérkező székely véreinket, kik a menekülés izgalmas kimerülését, most családi othonuk tűzhelyének melegségében pihenhetnek ki a szives vendégletét vigasztaló fogadtatása után. Örök emlékezésük hálája ragyog fel arcukon, mikor hazainduló vonatjukból lengedez a bucsuzó kendőlebegtetés remegő rezgéssel. . . mikor a könnyekig meghatottságukban szomorú vig-ságuk tündököl . . .

Mennek haza, hogy felforgatott hajlékuk rideg barátság-talanságát aranyos mosolygásu othonná varázsolják, hogy fejlet gondatlansággal — ha emlékeztük visszagondol menekülő utjuk szenvedéseire — csak révedező tekintettel emlékezzenek.

Viszik a krumplit.

A földművelésügyi miniszternek a rekvirálást elrendelő rendelete holnap fog a hivatalos lapban megelenni. E szerint a rendelet szerint a rekvirálás azonnal megkezdendő lévén, tekintve, hogy november elseje ünnep, a rekvirálás előreláthatólag november 2-án fognak kezdődni. Még mindig érvényben van azonban a kormányrendeletnek az az intézkedése, hogy az, évi felesleges burgo-

nyakészletét az Országos Burgonya Közvetítő Irodának holnapig önként felajánlja azért, a maximális áránál 2 (kettő), illetőleg a rekvirálási áránál 4 (négy) koronával nagyobb árat kap, miért is akik a kormányrendelettel biztosított ezen előnyt ki akarják használni, k e d d i g jelentsek be eladott burgonyakészleteiket a közvetítő hivatalnál (Budapest, Gerlőczy-utca 11. sz.)

Csak egy gyertya árát!

Halottak napja lassú megint. . . A harmadik háborus év halottak napja. A három háborus évben halottak napja volt minden nap s minden könny hősi halált halt véreink ismeretlen sírját öntözte és minden győzelem fénye ismeretlen sírjaik hantját ragyogta be halhatatlan dicsőséggel. Akik a haza szent védelmében ontották véruket, nem egyes emberek, nem egyes családok halottai, hanem az egész nemzeté és ez a magasz-

tos közösség a szülők, testvérek, a gyermekek fájdalmát bánatos büszkeséggé acélozza és az elesett hőseket a történelem magaslatára ravatalozza fel. — Szent az a föld, amelyre a magyarságért halt hős katona vére hullott és százszor szent az a hant, amely alatt örökre elpihent. A háboru boronája, felvonuló csapatok daltól hangos menetelése, vágató ágyuk nehéz dübörgése, földönfutó falvak népének vándorlása, sikongó

ták P. Schlicket missziótartás céljából. Az ottani jámborlelkű Z grófnő ez alkalommal a plébánossal megegyezett, hogy a misszionárius atya az ő vendége legyen. A grófnő kitüntető szívélyességgel fogadta. Természetesen kényelmes szobáról, ágyról is gondoskodott számára. A páter első nap miután köteles imáit elvégezte fáradtan a mennyezetes ágyra vetette magát. Pillanat alatt nagy récségéropogás hallatszott. Az ágy a nehéz teher alatt össze tört és maga alá temette gazdáját. Az ágy összetörés, a ruha más zaja eljutott a grófnő szobájáig. Gyertyával kezében sietve keresi a zörejt helyét, okát. Benyit vendégének a szobájába, hol azt a legválságosabb helyzetben, az ágy omladékok, párnák alatt találta kétségbeesett kapálózások közepette.

— Szerelmes Istenem! Kiáltott fel meglepetésében a grófnő. Ne szerelmeskedjen most — volt a faldokló válasza. Inkább segítsen ki e furesa helyzetből. Persze, a párnák alól nem látta, ki sajnálkozott felette. Később azonban kissé restelte elszólását, melyet a grófnő úgy sem vett sértésnek. Ehhez hasonló sok más tréfás esemény szépen rávilágít a most már megboldogult P. Schlick vidám, jóízű lelkületére és amilyen nemes tulajdonságára, hogy ő hivatásának magaslátán állva, minden bajt, nehézséget derűs kedéllyel elviselt s egyedül Isten dicsőségeért, saját tanítványai s embertársai lelkiüdvéért, jólétéért fáradozott. Ebben a magaslatos munkában mindvégig jó harcot harcolt! Legyen azért bőséges jutalma és emlékezete legyen áldott!

P. Laci.

szél, zuhogó zápor, szemelő eső, olvadt hó elfutta, elmosta, eltiporta ezeket a sírokat, de a honfiai szeretet, a híven örköhő, gyászfátyalos kegyelet felkereste, megtalálta őket, bejárta a Kárpátok hegyeit, völgyeit, vizmosásait, vadonait, ahol Szurmay honvédei, a szövetséges Súdarmée hősei, közös hadserreg vitézei harcoltak és virágot ültetett a hantokra, fejfát tűzött a sírok fölé. Ki nyugszik ott? Nem tudja, nem kérdezi. A legnagyobb, a legszentebb halott. Hős, aki vért Magyarorszáért, a magyarságért ontotta. Kétszázézer ilyen sir van a Kárpátokban! Mindnyájunk halottai, mindnyájunk hősei, sírjuk mindnyájunk földje, mindnyájunk jövődjéje.

Legyen övék a harmadik háborus év halottak napja. Ezen a napon a kultuszminiszter rendeletéből az ország összes iskoláiban gyűjtenek országos hadisír-alapunk javára. November másodikán áldozzon minden magyar diák, minden magyar iskola az ő emléküknél. Május elseje az új kárpáti falvaké volt, 500.000 koronát adtak össze a magyar iskolák a jövődjéje hajlékaira, november 2-án legyen a halott hőseké, akik megvédtek a Kárpátokat, s kiomlott véruket visszazerezte a földet, ahol az új kárpáti falvak felépülnek.

Ha az ő sírjukat gondozzuk, a magyar földet erősítjük, véd-

jük. Adjon mindenki csak egy gyertya árát. És csodálatos lángoktól lesz fényes a halottak napja, a szívek tündöklő tüztől, a honszeretet csillogó mécseseitől.

Csak egy gyertya árát! Ez idén halottak napján sötétek a temetők, de annál ragyogóbb a szívekben kigyuló tűz. Az ádáz sors magyar sírokkal hintette be a Kárpátok völgyeit, hegyeit Erdély havasait, de a sírokon nem tapod ellenség lába, a honfiai kegyelet hajlik fölébe, büszke könnyekkel áldoz és a győzelem virágait tűzi le.

A magyar társadalom minden téren megmozdult, a felnőttek ezer gonddal és bajjal küzdenek. Magyar tanulók, a jövő munkásai, anyái, hozzátok fordulunk, hogy filléreitekből adjatok újra százazreket össze, hogy a magyar jövődjéje: a magyar fiatalság kegyellete gondozza a Kárpátok és Erdély sírjait. Szenteljétek meg ezidén november 2-át! Teljen meg szívetek azok emlékével, akik halálukban is őrt állanak a magyar határon és míg körülötünk lángban áll az egész világ, a halott kétszázézer örökösök, hogy idehaza magyar iskolákban, magyar szóval boruljunk le emlékeztük előtt.

Budapest, 1916. október 29.

Gróf Khuen-Hédervary Károly, a Háboruban Feldult Tűzhe-lyeket Újrafelépítő Országos Bizottság elnöke.

Hőseink iránti kegyelet halottak napján.

Az idén is szélesebb körökre kiható mozgalom megindítására birta a helybeli jótékony női egyesületeket. Most is, csak úgy, mint tavaly, gyengéd női kezek fogják a szeretetnek és hálás kegyeletnek virágait elhinteni a megemlékezésnek eme szép napján a szabadkai temetőkben nyugvó hősek hantjaira.

A mozgalom vezetői lapunk utján kéri a közönséget, hogy erre a szent célra minél több élő virágot küldjenek az elnök-né, Emánuel Győzőné ónagysága Kállai Albert-utcai lakására már október 31-én, a nap bármely órájában és legkésőbb november 1-én d. e. 8 óráig.

Mi a magunk részéről feleslegesnek tartjuk, hogy a felhívásnak ezen egyszerű szavaihoz

bármit is hozzáfűzzünk. Az érzelmeknek ebben a kegyeltes mozgalomban önmaguktól kell megnyilatkoznok.

Itt említjük meg azon hivatalos helyről nyert értesülésünket is, hogy a szabadkai es. és kir. állomásparancsnokság addig is, míg az itteni temetőkben örök álmukat alvó hőseinknek maradandóbb emlékmű emelgetik, az itt sebesülések, avagy betegségük folytán elhunyt és eltemetett hősek emlékére a kegyeletnek, a tisztelgetnek és hálának symboliumaként egy keresztet emelgetett a zentai uti temetőben, amelynek beszentelése, a helybeli csapatok küldött-ségeinek részvétele mellett november hó 1-én d. u. 4 órakor fog ünnepélyes módon megtörténni.

A rókaluk halottja.

Szaulich Balázs 11 hónapja bujkált a katonaság elől. Időközben Ilánkovics József volt vámtelki kocsmáros meggyilkolta, mert az elárulás gyanujától félt. Erről annak idején lapunkban megemlékeztünk. Szaulich nyomát azonban a tavankuti, nagyfényi és szabadkai őrsök beható nyomozása csak az utóbbi napokban derítette föl. A gyilkosság elkövetése óta Kecz Péter járásörmester vezette a nyomozást, ki f. hó 25-én arról értesült, hogy a gyilkos györgyeni lakásán tartózkodik, ahol egy dugott rejtékhelyen bujkál a csendőrség elől. Még aznap éjjelen Kecz Péter járásörmester egy 3 főből álló jár-ört küldött ki. Eredménytelen kutatás után 28-án délelőtt 8-kor ismét felkeresték Szaulich laká-

sát, de csak a déli kutatás járt eredménnyel.

Bár a gyilkos felesége tagadta, hogy férje otthon lenne, mégis a járőr kutatni indult. A konyhaajtó felé vette útját, de az zárva volt és az ott tarsózkodó nőrkona nem akarta azt rögtön kinyitni. Erre a csendőrk az ajtót fessegetni kezdtek, miközben az egyik puská elsült.

Szaulich, — ki a konyhában a tűzhez alá ázott lyukban ezt hallotta, a ház falát, mely erre a célra gyengén lett elkészítve ügyes leplezéssel kilökte. Azonban egyik csendőr, ki észrevette, azonnal odafutott és megadásra szólította fel Szaulichot, ki kapálózás közben kezén több helyen megsérült a szuronytól. Közben az ajtót benyomta a

másik két csendőr. A rejtekéből előbujt és a kalapáccsal életveszélyes sujtásra készülő Szaulichot azonban a csendőrszurony szíven találta. Megkönnyebbült lélekzettel sőhajtottak fel a rettegésben tartott szomszédok Szaulich vonagló halódására,

mert megszabadultak az életüket fenyegető haramiától ki vérben is kész volt kezeit megfürösztetni elárultának gyanujától tartott. A katonaszökevény gyilkos az itteni tartalékkórházban tegnap reggel halt meg.

NAPI HIREK.

A VÉR MESÉJE.

Omlott a vér és esőrgő folyással kereste utját a lejtős hegyoldalak szikla-darabjai között, hogy ide folyjanak közibénk, kik mintha esőkönnyös nemtoródómséggel nem tudnánk megérteni pirosas színű meséjüket, mely oly elhaló hangon ringat a szundító álom bágyadt erő-emésztésével. Akkor esengő meséjük ringó hullámaina dühös elszántság viharos dulásával korbácsolta fel a türelmetvesztettség és metsző gunnyal csipkedő hangján kiáltosított hozzánk... De hallod-e még most is morajló zugását? — mely már küzdelmünk első vérontó pillanatában közöttünk hőmpolygott korgó dübörgéssel — De akkor vérszomjas lelkeseidünk zugó larmájában befúladt s fuldokló hőségét csak kevesen hallották, de még kevesebben tudták megértő

higgyadsággal belátni emésztő fájdalmuk keserves sírását, mely esőrgő könnyekkel áztatta arcukat. Kinos fájdalmuk dadogó izmai roppantak az éjben a ropogó töréssel szakadoztak foizló rongyokká. Cafatokban lógnak, a szellő lengeti, hogy susogó surlódásuk sejtelmes hangjával szálljon el hozzánk: miért e gyilkolás öldöklő kéje, mely vonagló aléltással bátyasztja talán könyörtelen lelkedet? De nézzetek csak pusztuló fogyásunkat, mely ritkuló keresbüléssel fogyasztja mozgó erőket! Látom, hogy makacs szemetek esőkönnyösen siklik borzállyos képeről s nem akarja látni a halódó lelkek szorult ökleinek fenyegető mozgását, de gondoljátok csak szenvedő magatok keserves kinjait!

Sennamo.

Kitüntetések:

A király megparancsolta, hogy az ellenséggel szemben vitéz és önfeláldozó magatartása elismeréséül dr. Scheff László, a zombori 23 gy. ezred segédkapitányának a legfelső dicséret elismerést újlág tudtul adják. Bronz vitézségi érmet kaptak a 6-os honvédek: Otrupesák János, Orcsics Ferenc, Weisbarth Antal, Miatov Péter szakaszvezetők, Keller József, Telarov István, Ubovin Kostin tizedesek, Doviczin András, Balázs György, Kolarszki Spiridon, Szinda Pál, Hecht Bernát népfelkelők, Moldován Mihály, Toma István, Harsági Ádám, Straubhaar György, Bognár István szakaszvezetők, Gajdobranski István, Cseman György, Armbruster János népfelkelők, Kovács Márton tizedes, Drobnik Ferenc, Eczet András, Keller Sebestyén őrvezetők. Sárdi Mózes, Nenadov György, Popnavakov Dusan, Stang Ádám, Márton Mihály, Berei Imre, Stejin Mita népfelkelők, Pankov Zsarkó őrmester, Kranitz Lipót, Kocsis Nándor, Lukács József, Ozorak Antal és Székely János népfelkelők; a 4-es honvédszázadoknál: Fütő Mihály járőrvezető, Szeider János, Novák Ferenc és Petrovich Sándor századok.

A katona-otthonok és a katonák karácsonya.

A hadügyminiszter intézkedett hogy a helyőrségekben katonáotthonokat létesítsenek, hol a katonai egészségügyi intézetekben ápolott betegek és sebesültek szabad idejükben tartózkodhatnak, hirlapokat és könyveket olvashatnak, játékkal vagy más módon szórakozhatnak. A katonaotthonokat akár e célra bérelt vagy egyébként rendelkezésre bocsájtott helyiségekben kell elhelyezni. Vendéglői helyiségeket nem szabad felhasználni. A jótékonyági egyesületeknek a

közbejöttével néha-néha a betegek és sebesültek számára uzsonnákat is lehet rendezni. A kis helyőrségekben külön otthonok nem létesíthetők, a kórház üdülőhelyiségeket feltétlenül be kell rendezni, hogy a betegek és sebesülteknek alkalma legyen hasznos olvasmányokra szórakozásra és a bajtársiasság ápolására. Az összes kórházakban már most mozgalmak kell indítani, hogy a jótékony közönség bevonásával az ápolott katonák számára karácsonyi ünnepeket rendezzenek.

Cigányok nyomában.

A garai cigányháború még nem ért véget. A csendőrség erőlyesen üldözi őket és mindentűnt a nyomukban vannak. A cigányüldözést Gara környékén a bajai csendőr járőrőrmester irányította. A cigánysereg egyik töredéke az elmúlt éjszaka a monostori szőlőkben garázdálkodott, ahol több szőlőben betörték és élelmiszert szereztek maguknak. Ezeknek a betört cigányoknak is nyomában van már a csendőrség és minden remény meg van arra, hogy a zsványok hurokra kerülnek. A bajai csendőrség elfogott egy férfit, egy nőt és egy gyermekből álló cigány családot. Mind a hárman tetőtől talpig vizesek voltak, a férfi pedig valami sebesülésből kifolyólag sántit és egy hatalmas élesre töltött revolvért vitt magával. Az a gyanu, hogy ez a család is a garai csoporthoz tartozik, ámbár ők magukat erdélyi menekülteknek mondják.

Önkéntes haditerképezsek és felmérők.

A haditerképezsethöz és felméréshez szükséges szakemberekben mutakozó szükséglet fedezése céljából I. osztályú műszaki jelöltet, illetve tartalékos és népfelkelő műszaki segédekét von-

nak be a háború tartamára. A honvédelmi miniszter rendelete értelmében a szükséges személyzetet valamennyi évfolyambeli, arcvonalbeli szolgálatra nem alkalmas és 1865-1876. évfolyambeli, arcvonalbeli szolgálatra alkalmas egyévi önkéntesek, továbbá a háború tartamára belépett önkéntesek és az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére jogosult népfelkelők közül fogják kiválasztani. A haditerképezseti szolgálatra önként pályázóknak legalább négyheti katonai kiképzésben kellett részesülniük és olyan szakelőképzettséggel bírniuk, amelyek a katonai terepfelvételei és felmérései szolgálatra leendő kiképzésre való alkalmasságot biztosítják. A kinevezés abban az időpontban történik, midőn a gyalogságnál szolgáló rangtársak a zászlósi rangot elérték. A pályázók sajátkezűleg írt kérvényeiket a hadügyminiszterhez intézve, illetékes póttelknel adják be. A kérvényezőknak a német nyelvet szóban és írásban bírniuk kell.

FOGAK

és teljes fogsorot, arany koronák, arany fogak, arany és platina hidak amerikai módszer szerint és minden különleg eséget fogakban Fogházás érzéstelenítve, tartós fogtömések készülnék a Schaffer Géza fogtechnikai műtermében és laboratóriumában Szabadkán, Kosuth-utóban.

Horvát Országos Bank

R. T. Fiókja Szabadka, ügyvezető tanácsa közölni teszi, hogy az intézetünknel betétkönyvecskékre és folyószámlán elhelyezett betétek kamatlabát f. évi november hó 1-től kezdődőleg 1/2%-al leszállította.

A sapkajelvények viselese.

A király és Frigyes főherceg képmásával ellátott sapkajelvényeket szolgálatban és azonkívül is lehet viselni. Más sapkajelvények (hadsereg seregtestek és csapatok plakettjei) viselese a hadrakelt sereg körletében van megengedve, a mögöttes országárszben csak a háboru alatt és szolgálaton kívül szabad viselni.

Nagy megtakarítás illeteknek, gyaragnak malmokban és gazdaságoknak.

A leteső legjobb es leg-tartósabb

Papirspárgát

Csomagolásra 2, 2½, 3 és 4 mm. vastagságban kgr. K 350, 100 kg. K 340—
Postacsomagokhoz kg. kén: K 420, 100 kg K 400.
Szőlőkötéshez (2 és 2½ mm.) kgként K 350, 100 kg. K 340.
Zsákszíneknek 4 mm esből vágva és kötegelve kgként K 350, 100 kg. K 350—árban szállítja pécsi raktáriból utánnvétellel a Pécsi Kereskedelmi és Iparbank R.-T. Árusz-osztálya Pécs.
5 kgnál kevesebb nem küldhető.
Papírkötelek.
Elismerő nyilatkozatok.
Nagyobb rendeléseknél engedmény.

Aki segített a cipőhiányon.

Dr. Glázer Samu orvos feljelentést tett a csendőrségen, mert a háza udvarán levő nyílt kocsiszínben elhelyezett hintóját ismeretlen tettesek úgy megrongálták, hogy ezzel neki 500 korona kárt okoztak. A tettesek csupán a hintó bőrből készült részeiben pusztítottak. A helyszíni vizsgálat alkalmával a csendőrség megállapította, hogy a lopást csakis a helyi viszonyokkal ismerős egyén követhette el, akinek értenie kell a bőr feldolgozásához is. Minden valószínűség szerint eszmát akar a tolvaj a hintóbőrből készíteni. A csendőrség jelentést tett az ügyészségnek, mely elrendelte a nyomozást.

János vitéz

Petőfi Sándor filmköltemény 6 felvonásban, hétfőn, kedden, szerdán kerül színre a

Lifka moziban.

A próloguát szavalja minden előadáson Deesy Alfréd a címszereplő. Kezdeté d. u. 5 és fél 9 órakor. Telefon 394.

Nők mint mozdonyfűtők.

A porosz államvasutak igazgatósága a háború folyamán nagy számmal alkalmazott női munkásokat a vasutnál. Német jelentés szerint ujabban fűtőknek is alkalmaznak olyan nőket, akiket a testalkatuk és szervezetük erőssége erre a munkára képesít. A női fűtők egyelőre a berlini helyi forgalomnál nyernek alkalmazást.

Románia legújabb térképe . . . 1.—

UPTON SINCLAIR: Kutató Samuel c. szenzációs regénye 1 korona 80 fillér helyett . . . 1.—

Dr. LÉVAI ÖDÖN: Könyv a csecsemőről, 3 kor. helyett csak 2.—

OLGA WOHLBRÜCK: Barbárok c. szenzációs regénye, dr. Vajda Gyula kitűnő fordításában 440

KINCSES KALENDÁRIUM az 1917. évről 3.—

GYÓNY GÉZA: Levelek a kálváriáról 1.60
— Lengyel mezőkön 1.60

GÖNDÖR: A szenvedések országútján 3.—

BIRO: Vízözön és egyéb elbeszélések, 4 kor. helyett csak 2.50

Dr. VAJDA GYULA: A háború költészete (A magyar háborus költészete anthológiája . . . 2.—

SHAKESPEARE: A velencei kalmár (Radó Antal fordítása) James D. Linton 36 gyönyörű színes illusztrációjával, 24 kor. helyett csak . 12.—

KAPHATÓK:
VIG ZSIGMOND SÁNDOR
könyvkereskedőnél . SZABADKÁN

FIGYELEM!
Ez év november 15-én megnyílik a kölesönkönyvtárunk, a hazai és a külföldi írók termékeivel (ajándékaival) teljesen kibővíttve. Előfizetési ár egy hónapra 3 korona, naponta egy kötetnek a kieserülésével. Az új jegyzékünk sajtó alatt van. Előfizetéseket már elfogadjuk.

